

diu seria «pedra menuda» a la Vall de Cardós, segons *AlcM*; jo no ho vaig sentir allà, ni amb aquest sentit enlloc, però sí que recordo un mot de forma quasi igual (idèntica si la memòria no m'enganya), però designant una espècie de quars fix en el sòl muntanyenc, en diversos pobles un poc més al Sud: a l'Est de Sort entre aquesta vila i la Serra de Rubió (Freixa, 1959, etc.): < **crebadiu* CREP-AT-IVUS (LAPIS) 'roca trencadissa o arrencable'.

Crebantar [S. xv, *Hist. Troyanes*], derivat comú al cast. i port. *qebrantar*, i a l'Edat Mitjana català, oc. i fr. (*cravanter*), i dialectal del Nord d'It., potser ja ll. vg.; *crebant* [Llull; proverbis àrabis citats en el *DBal.*; oc. ant. *crebant* 'cop', *ASNSL CLII*, 22]; *crebantament* («qui vol guardar / tal bestiar / de no fer tales, / de feres males, / rampellament, / *crebantament*, / e altres dans, / no hi basten cans, / murat castell, / loba, pastell, / rexa, grilló / ---», JRoig, *Spill*, 8484); *crebantada* maestr. «lleua o alçament clamorós de gent per a perseguir el llop» (GaGirona, p. 176), més al Sud una *kebrantà* 'ensulsiada' (genèric a Olocau de Carraixet (1962), on registro tres o quatre indrets amb aquest genèric (*La Quebrantà del Flare*, etc.).

Escrebantar tr. [S. XIII], en les *VidesR* sembla significar 'repellir, fer fugir algú a còpia de fatigar-lo': «per les quals paraules lo diable de la umanitat exí, per so que a les paraules de Déu contrastàs; mas mentit li à la sua inquitat, cor dementre que l'abat les oficines del monestir enrevironava, lo diable.² de l'oratori, ab devoció gità, e del refetor ab lissó l'espaventà; e del dormidor, ab vils draps l'esquivà; e del capítol, per paciència l'*escrebantà*», f° 19r2;³ amb un sentit quasi igual en la trad. del *De Amore* d'Andreu el Capellà (S. XIV): «qualque cosa s'acaba per temprament de consell, no és acostumada d'ésser *escrebantada* per vergonya, mas deu durar ab fermetat perpetual» (p. 42) traduïnt «non asuevit poenitudinis rubore *perjundi* sed perpetua firmitate durare»; també en un doc. ross. de 1318 (P Vidal, *RLR xxxii*, 147); «O, Senyor meu molt gloriós! ¿e durarà molt açò que io sia així *escrebrantat* en les tribulacions d'aquest món?», Boliver (*Excitatori*, *NCL.*, 208). *Escrebant* 'trontoll, concussió, contusió': «caygué lo cavaller en terra <ab> tan gran *escrebant*, que, entelats los ulls e tot lo seny perdut, passà d'aquesta vida», *Curial* (*NCL.* II, 16).

Crepitar [escr. Renaix., no Lab. 1839], pres del ll. *crepitare* id.; *crepitant* [Verdaguer, *Atl.*]; *crepitació*; *crepitador*.

Discrepar [c. 1500, Joan Joan], pres del ll. *discrepare* 'dissonar'; *discrepant* [fi S. xv, *Tirant*, cap. 313]; *discrepància* [1399, BMetge, *Somni*, Riq., 170.7]; *discrepació*.

Decrèpit [c. 1500, Cauliac], pres del ll. *decrepītus* id., per a l'explicació etimològica i semàntica del qual, veg. *TopHesp.* I, 399; *decrepitud* [mj. S. xv, Ausiàs, JoMartorell]; *decrepitar*, *decrepitant*, *decrepitat*.

Increpar [princ. S. xv, StVicentF], pres del ll. *increpare* id.; *increpació* [id.], *increpador*, *increpatori*.

¹ El qual també té aire de ser terme morisc, mossàrab, amb aquest sufix *-otxa*: sigui que derivi d'un congènere mossàr. del mot pre-romà cat. *rec*, port. *rego*, sigui ultracorreció del nominatiu ll. IRRIGATIO (amb la á labialitzada en àrab darrere el *qaf* i el *ra*).—² Complement directe, acusatiu.—³ Traduint «a dormitorio stramenta vilia, a capitulo patientia rejecit», 46.13. En l'ed., com veig ara per una notícia que no arribà a temps, la impremta deixà perdre una nota explicant que *escrebantà* era una esmena en lloc de *escrebrantà* del ms. B i de la lliçó errònia *esquinsà* del ms. P.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS:
¹⁵ *carapits*, *garapits*, *crebada*, *crebassa*, *quebrassa*, *acabrassar-se*, *escrebassinar*, *crebassar*, *crebassal*, *crebadura*, *creballa*, *creballar*, *escreballes*, *crebat*, *carbadiu*, *crebantar*, *crebant*, *crebantament*, *crebantada*, *escrebantar*, *escrebantada*, *escrebrantat*, *escrebrant*, *crepitar*, *crepitant*, *crepitació*, *crepitador*, *discrepar*, *discrepant*, *discrepància*, *discrepació*, *decrèpit*, *decrepitud*, *decrepitar*, *decrepitant*, *decrepitat*, *increpar*, *increpació*, *increpador*, *increpatori*.

²⁵ *Crec*, *creca*, V. *crac* *Credença*, *credençar*, *credençer*, *credencial*, *credibilitat*, *-dible*, *crèdit*, *creditor*, *credo*, *crèdul*, *credulitat*, *creedor*, *creença*, *creent*, *cregut*, *creient*, V. *creure* *Creïlla*, V. *criar* *Creix*, *creixedit*, *creixedor*, V. *créixer* *Creixell*, probablement no té relació amb el ll. CRASS(1)US, sinó amb un NP cèltic en -ILLOS (aproximadament CRAXILLOS) *Creixement*, *creixença*, V. *créixer*

CRÉIXENS o *créixems*, o *créixecs*, o *gréix(ol)es*:
³⁵ mot emparentat amb l'oc. *creisson*, *creisseloù*, *grassihoun*, i amb el fr. *cresson* i germ. occid. *kresso* (ja anglo-saxó i alt-al. antic), però el mot romànic no pot venir del germànic, entre altres raons per greus dificultats fonètiques i perquè les moltes terminacions de les formes romàniques, totes antigues, solament poden explicar-se per sufixos alternants; probablement en romànic i en germànic és un mot de comuna etimologia pre-romana, i de procedència centro-europea no ben precisada: cf. prussia antic *crays* 'fenc', *craysi* 'bri d'herba'. □ 1.ª doc.: *crexens*, c. 1500.

«*Créixens* herba és, calda», i «una herba que's fa en les síquies, qui és tal com los *créixens*» en dos textos entorn de l'any 1500, Cauliac i la *Menescalia* de Dieç (no es pot descartar que en realitat vagin escriure ⁵⁰ *créixems*, amb l'ambigua abreviatura de nasal); el *DAG* hi afegeix *crexens*, recomanat com a dieta sana en el *Llibre de la Peste*, de data posterior però antiga, S. XVI, crec; «*crexens*: *sisymbrium aquaticum*», *OPou* (*ThPu.*, a. 1575, p. 49).

⁵⁵ Encara que són molt coneguts els congènere del mot en les llengües romàniques de França, els Alps i Itàlia, ha cridat l'atenció especialment llur correspondència catalana per la notable estructura d'un mot paroxíton terminat en consonant, i per la varietat de formes de la seva terminació; encara això no ha estat